

[Første næstformand.]

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

Mødet hævet kl. 15.10.

13. møde.

Onsdag den 1. november kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketinget K. Helveg Petersen, Bilgrav-Nielsen, Meta Ditzel, Svend Haugaard, Ole Vig Jensen, Skovmand, Stinus og Valbak har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et fond til finansiering af særlige sikkerhedspolitiske initiativer.

Medlemmer af folketinget Guldberg, Juul-Madsen, Enggaard, Hartling, Kofod, Ninn-Hansen, Poul Schlüter og Stetter har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (K. Helveg Petersen): Jeg har herved den ære for folketinget at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et fond til finansiering af særlige sikkerhedspolitiske initiativer.*

Som anført i bemærkningerne til forslaget svarer dette ganske til et forslag, der af de samme forslagsstillere fremsattes i sidste folketingsår. Jeg kan derfor om baggrunden for forslaget i det hele henvise til min fremsættelse af 15. marts 1972 (forhandlingerne 1971-72 sp. 3666).

Om forslaget's behandling i sidste folketingsår og om forslaget's nærmere indhold skal jeg henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Guldberg): Jeg skal herved tillade mig for folketinget at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.*

Om lovforslagets indhold skal jeg tillade mig at henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af **Holger Hansen** til undervisningsministeren:

„Vil ministeren oplyse, om der foreligger en aftale mellem økonomi- og budgetministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet, og Danmarks Lærerforening om ansættelse af skoledirektører i kommuner med mere end 15.000 indbyggere, og i bekræftende fald, hvorledes en sådan aftale kan være i overensstemmelse med skolestyrelseslovens § 58, stk. 2?“

(Spm. nr. 28).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge pressemeddelelser har Danmarks Lærerforening mandag den 23. oktober 1972 erklæret blokade over for det kommunale skolevæsen i Vordingborg i anledning af, at Vordingborg kommune ikke nu har villet oprette en stilling som skoledirektør. Dette skridt fra Danmarks Lærerforenings side hævdes foretaget på basis af en aftale med økonomi- og budgetministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet, hvilket giver anledning til at bede ministeren redegøre herfor.

Holger Hansen: Under forhandlingerne om skolestyrelsesloven her i folketinget blev spørgsmålet om kommunernes adgang til at ansætte skoledirektør drøftet, og udvalget var dengang af den opfattelse, at det måtte være et spørgsmål, som kommunerne selv skulle tage stilling til. Lovforslagets § 58, stk. 2, gav anledning til, at udvalget stillede følgende spørgsmål til ministeren: hvad er kriteriet for godkendelse af ansættelse af en skoledirektør, og så var der tilføjet i en klamme: større kommuner, som netop i stk. 2 var ordet, man skulle gå ud fra. Svaret var kort og klart:

[Holger Hansen.]

„Ministeriet godkender efter mangeårig fast praksis skoledirektørstillinger i kommuner med mere end 20.000 indbyggere. Denne praksis tænkes opretholdt under den nye styrelseslov“.

Med baggrund i den blokade, som Danmarks Lærerforening har erklæret over for Vordingborg kommune, og som senere er fulgt op af Gymnasieskolernes Lærerforening, har jeg syntes, det var rimeligt at få ministerens redegørelse for og omkring de forhold, der nu fortolkes forskelligt af parterne i denne strid.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Det er rigtigt som påpeget af hr. Holger Hansen, at ifølge bestemmelsen i skolestyrelseslovens § 58, stk. 2, kan der i større kommuner med undervisningsministerens godkendelse ansættes en skoledirektør i stedet for en ledende skoleinspektør, og det er ligeledes rigtigt, at efter undervisningsministeriets tidligere praksis, således som hr. Holger Hansen nævnte det, skulle en kommune for at få oprettet en skoledirektørstilling have mindst 20.000 indbyggere, men i juni 1971 henstillede Kommunernes Landsforening til undervisningsministeriet, at denne grænse blev sænket til 15.000 indbyggere. Landsforeningen henviste bl. a. til, at ledelsen af skoleforvaltningen i kommuner med mellem 15.000 og 20.000 indbyggere var en heldagsstilling, der ikke tidsmæssigt var forenelig med andre arbejdsfunktioner af betydeligt omfang som ledelsen af en skole.

Efter forhandling med de kommunale organisationer og Danmarks Lærerforening indgik undervisningsministeriet den 26. oktober 1971 med økonomi- og budgetministeriets godkendelse i henhold til tjenestemandslovens § 45, stk. 2, en aftale med Danmarks Lærerforening om klassificeringen, dvs. aflønningen af skoledirektørstillingerne. Aftalen indeholder alene bestemmelser om, hvilke lønrammer skoledirektør- og vice-skoledirektørstillinger henføres til afhængigt af kommunens indbyggertal, for skoledirektørstillinger vedkommende altså mindst 15.000 indbyggere eller 2.300 elever, medens der ikke er fastsat regler om normeringen, altså oprettelsen af skoledirektørstillinger, og der er således ingen uoverensstemmelse med skolestyrelseslovens bestemmelser.

Indholdet af denne aftale blev optaget i undervisningsministeriets cirkulære af 2. november 1971 om normering og klassificering af visse tjenestemandstillinger i folkeskolen, og det er i dette cirkulæres § 20 anført, at der i kommuner, som opfylder de nævnte indbygger- eller elevtalsbetingelser, kan normeres en skoledirektørstilling. Da Vordingborg kommune pr. 1. oktober 1971 havde ca. 19.000 indbyggere, vil kommunen efter de nye regler således kunne få normeret en skoledirektørstilling.

Jeg kan tilføje, at det tidligere lønnings- og pensionsministerium over for undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening har tilkendegivet, at der ikke af lønnings- og klassificeringsloven kan udledes nogen pligt for kommunerne til at oprette de tjenestemandstillinger i folkeskolen, f. eks. som skoledirektør, der er klassificeret i denne lov, og for hvilke der af undervisningsministeriet er givet nærmere regler om grundlaget for klassificeringen, altså dette med indbyggerantal eller elevtal. En pligt til normering af bestemte tjenestemandstillinger vil ikke kunne fastsættes ved aftale overhovedet, da der ifølge tjenestemandslovens § 45, stk. 3, ikke kan indgås aftaler om forhold, der angår forvaltningens opgaver og især organisation eller personalebehov.

Jeg må herefter fastslå, at der ikke foreligger nogen aftale mellem økonomi- og budgetministeriet og Danmarks Lærerforening om ansættelse af skoledirektører, og at den aftale, der i henhold til tjenestemandslovens § 45, stk. 2, er indgået mellem undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening, kun vedrører aflønning af skoledirektører og således ikke indeholder nogen forpligtelse for kommunerne til oprettelse af disse stillinger, selv om en kommunes indbyggertal eller elevtal berettiger dertil.

Holger Hansen: Jeg vil gerne takke ministeren for klaring af spørgsmålet omkring ordet „kan“. Herefter er der i hvert tilfælde ingen tvivl om den ting.

Men jeg vil gerne stille ministeren det tillægsspørgsmål, om det er rimeligt og i pagt med traditionen, at man herinde i folketinget beslutter en vis procedure omkring her i dette tilfælde ansættelse af en skoledirektør i en kommune, hvor vi spørger

[Holger Hansen.]

fra udvalget ministeren, efter hvilke kriterier man ønsker at praktisere en sådan ordning, som ikke pr. tal er defineret i loven, hvorefter ministeren få måneder senere ændrer det grundlag, hvorpå folketinget har taget sin beslutning. Det må jeg indrømme at jeg finder ret så betænkeligt.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke ministeren vil være enig med mig i, at såfremt sådanne til grund for et forslag og for et forslags vedtagelse her i folketinget givne oplysninger ikke længere er rimelige og hensigtsmæssige, ville det være rigtigere på en eller anden måde at gøre folketinget opmærksom på, at nu skønner administrationen, at de grænser, som man selv tidligere har pålagt sig, er mindre rimelige. Mon ikke det ville være rigtigt og klogt for fremtiden at sikre sig, at man ikke begav sig ud i den slags forhandlinger og i den slags løfter til anden side med folketingets lov i baghånden, eller skal vi sige uden at have den?

Til sidst kunne jeg måske lige sige, at det jo kan være, der opstår parallelsituationer; det kan vi i hvert fald frygte, så vidt jeg har forstået på folk fra Kommunernes Landsforening. Hvad kan ministeren tænkes at ville gøre i en sådan situation? Jeg skal ikke nævne noget konkret, for det er jo ikke tilladt at inddrage andre sager i spørgetiden; men det kan jeg få lejlighed til en anden gang, hvis det skulle blive fornødent.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Jeg giver gerne hr. Holger Hansen tilsagn om på den givne foranledning, at folketingets undervisningsudvalg i sådanne og lignende situationer bliver orienteret om flytningen af sådanne administrative grænser, som der her er tale om.

Holger Hansen: Jeg vil gerne herudover bede ministeren meddele os, om man har tænkt sig at give folketinget denne orientering, før man giver sig til at ændre det, der lå til grund for lovene, eller det kun er til efterretning.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Jeg mener, at loven indeholder en klar bemyndigelse for ministeren til at fastsætte grænserne, men det skal da ikke på nogen måde afskære mig fra at love folketingets uddannelsesudvalg at orientere dette på forhånd.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Bo Kristensen* til undervisningsministeren:

„Med hvilket formål har ministeren pålagt kommunerne netop nu at udarbejde planer for udbygningen af undervisningsvæsenet i de næste tre gange fem år, når ministeren samtidig forbereder en helt ny skolelov, der vil kræve en helt ny planlægning?“

(Spm. nr. 33).

Skriftlig begrundelse.

Undervisningsministeriet har den 1. juni 1972 godkendt retningslinjerne for Københavns amtskommunes udbygningsplan vedrørende folkeskolen, fritidsundervisningen, gymnasieskoler og handelsskoler m. v. I konsekvens heraf har kommunerne fået besked om at udarbejde detaljerede udbygningsplaner for deres område i tre femårige perioder. Det er et betydeligt arbejde, der hermed er iværksat, og kommunerne skal aflevere det færdige materiale senest 15. december.

En stor del af dette arbejde vil være omsonst, fordi undervisningsministeren samtidig har bebudet forslag til en helt ny lov for folkeskolen, et forslag, der dog endnu ikke er fremsat i folketinget eller på anden måde tilstillet folketingets medlemmer. Men det fremgår af den omtale, det har fået i organisationer og presse, at der er tale om så store ændringer, at det vil kuldaste den planlægning, der er udarbejdet på den hidtidige lovs grundlag.

Kravet om en planlægning netop nu er således et spild af arbejdskraft og en forges byrde for såvel den kommunale administration som medlemmer af de kommunale råd.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Jeg kan helt henholde mig til mit svar den 11. oktober i år på et spørgsmål fra hr. Holger Hansen. Som jeg udtalte dér, indeholder det offentliggjorte udkast til lov om folkeskolen i sin foreløbige udformning bestemmelser om et ugentligt timetal for klasserne og en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler for forbrug af lærertimer i forhold til elevtallet i kommunen. Hvis disse regler ophøjes til lov, vil de give kommunerne en betydelig dispositionsfrihed både med hensyn til udnyttelsen af bestående bygninger og til planlægningen af deres skolevæsen.

I mit svar til hr. Holger Hansen sagde jeg også, at det var min hensigt at orientere amter og kommuner om disse muligheder; en foreløbig orientering er givet på et i mellemtiden afholdt møde med bl. a. de kommunale organisationer, og jeg agter at udbyde denne orientering, når yderligere materiale er udarbejdet.

Jeg vil også gerne gentage, at det er min hensigt under den kommende udvalgsbehandling i tinget under forudsætning af undervisningsudvalgets indforståelse at holde amter og kommuner løbende orienteret om lovforslagets eventuelle konsekvenser for skolestrukturen, sådan at der bliver mulighed for at tage disse forhold i betragtning under det fortsatte planlægningsarbejde. Det skulle der være gode muligheder for også i Københavns amt, som hr. Bo Kristensen nævner specielt, da de endelige planer først skal indsendes til ministeriet i juni 1973, og skulle der fremkomme ønsker om en forlængelse af denne frist, kan det forventes imødekommet.

I øvrigt er der ikke som af hr. Bo Kristensen anført tale om udarbejdelse af detaljerede planer for tre 5 års perioder; der er tale om en rullende planlægning, og der er ved tilrettelæggelsen netop lagt megen vægt på, at den løbende kan tilpasses ændrede forudsætninger. Fastere planer lægges kun for den første 5 års periode, hvor det af hensyn til projektering og gennemførelse af nødvendigt byggeri må ske. For de to følgende perioder er der tale om et skøn over, hvilke byggearbejder der må forventes gennemført. En kommende ny skoleordning vil ikke overflødig gøre eller kuldaste det hidtil udførte arbejde; de nødvendige ændringer vil

kunne indpasses i planerne under disses videre udformning.

Men som sagt, der er endnu $\frac{3}{4}$ år, til de første planer skal være udarbejdet, og denne frist kan altså om fornødent forlænges; hovedsigtet vil være for mig nøjagtig det samme, som jeg forstår det er for hr. Bo Kristensen, nemlig at der gives tilstrækkelig tid til at gennemføre planlægningen, sådan at den danner et godt grundlag for udbygningen af skolevæsenet efter den kommende skolelov, som folketinget måtte vedtage.

Bo Kristensen: Jeg takker for ministerens første redegørelse om dette punkt. Men jeg må alligevel stille mig meget forbavset over den vage formulering; undervisningsministeren bruger vedrørende det arbejde, der skal laves.

Det er jo en planlægning, som går langt ind på en række områder, som vi beskæftiger os med; det har jeg forstået på det udkast til en kommende folkeskolereform, som jo ad omveje er blevet uddelt i duplikeret form til folketingsmedlemmer, der har henvendt sig i undervisningsministeriet. Men jeg forstår, det allerede eksisterer på tryk, og at man andre steder, hvis man er medlem af andre organisationer, har mulighed for at få stillet det til rådighed og derigennem for at få at vide, hvad det egentlig drejer sig om i en kommende folkeskolereform.

Det, der undrer mig, er, at undervisningsministeren ikke over for amterne gør opmærksom på, at her er der tale om noget, som man godt kunne arbejde langsomt og roligt med. For de retningslinjer, som Københavns amt har indsendt til undervisningsministeriet, indeholder ganske præcise terminer, som bevirker, at kommunerne skal være færdige allerede 1. december 1972, og derefter skal amterne bruge 6-7 måneder til at bearbejde det stof, som kommer fra kommunerne, hvorefter det så kommer til undervisningsministeriet. Al den administrations-tid, der går i denne periode, er misbrug, fordi vi ikke nøjagtigt ved, hvad der vil ske i den kommende tid.

Ministeren var inde på, at lærertimer og klasseantal vil blive fastlagt, men det er jo ikke nok at sige, det er timeantal og klasseantal, der skal fastlægges. Jeg har forstået, at man taler om musiske fag og moduler for de klasselokaler, der så er nødvendige. De

[Bo Kristensen.]

vil jo komme til at se helt anderledes ud efter en sådan skolereform. Behovet for klasselokaler og deres struktur vil være anderledes, specielt i forbindelse med undervisningsmidler. Det er ikke sådan, at der bare er tale om selve folkeskolen, men man har draget en lang række andre centre, gymnasier, fritidsundervisning m. m. med ind i en sådan planlægning, og jeg finder det meget uheldigt, at man på nuværende tidspunkt forlanger, at planlægningen skal være færdig, før vi overhovedet her i folketinget har set lovforslaget.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Det er ganske forkert, således som jeg allerede redegjorde for det i mit første svar, at undervisningsministeriet har forlangt, at planlægningen skulle være færdig; endnu inden et lovforslag om folkeskolen er forelagt for folketinget. Den i den skriftlige begrundelse for spørgsmålet nævnte frist, 15. december 1972, er ikke fastsat af ministeriet, men må være en frist, amtskommunen har sat for fra den enkelte kommune at få indsendt de forslag til planer, der skal forhandles videre om mellem amtsrådet og vedkommende kommune, og som skal indpasses i den samlede plan i amtet. Der kan altså ikke være tale om, at planlægningen skal være afsluttet 15. december, men om foreløbige planer, som kan ændres og tilpasses under de videre drøftelser.

Jeg vil gerne sige til hr. Bo Kristensens orientering, at udkastet er sendt til folketingets uddannelsesudvalg. Og selv om jeg naturligvis kun kan være tilfreds med, at hr. Bo Kristensen næsten lader, som om udkastet til folkeskolereform allerede er vedtaget, må jeg gøre hr. Bo Kristensen opmærksom på, at det er det ikke, og jeg har ikke noget lovgrundlag for at standse planlægningen. Det ville heller ikke være rimeligt at gøre det, fordi der jo trods alt også i den kommende periode skal bygges skoler og dette skolebyggeri skal hvile på en vis planlægning.

Bo Kristensen: Jeg kan forstå, at undervisningsministeren har meget stor selvtilid med hensyn til det kommende undervisningslovforslag. Men jeg vil dog gøre op-

mærksom på, at min forbavelse ikke går på, hvad der bliver vedtaget, men at man accepterer, at der starter en debat ude omkring i organisationer og i de kommunale myndigheder om en kommende skolereform, uden at det samlede folketing har set, hvad der egentlig ligger på dette område. Det finder jeg uheldigt. Det er muligt, at undervisningsudvalget som sådant skal have det, men jeg synes, at en sag som denne burde undervisningsministeren udsende til samtlige folketingsmedlemmer, så man er klar på, hvad der sker.

På det andet område vil jeg lige gøre opmærksom på, at undervisningsministeriet den 1. juni 1972 har godkendt de retningslinjer, som de kommende planer skal laves på, og heraf fremgår datoen den 15. december, hvor kommunerne skal være færdige med deres retningslinjer. Jeg vil gøre opmærksom på, at undervisningsministeriet har været med til at godkende en sådan plan for, hvordan man udarbejder kommende planlægning for folkeskolen i de enkelte kommuner. Deraf fremgår det ganske tydeligt, at 15. december er sidste frist for kommunerne, og dér finder jeg, at man misbruger en administration i allerhøjeste grad i en kommende administrativ funktion op til en ny skolereform, som vi nu venter på.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Jeg vil gerne sige i al almindelighed til hr. Bo Kristensen, at hvis iværksættelsen af en skoleplanlægning skulle afvente et tidspunkt, hvor udviklingen er fuldstændig i ro, så kunne den næppe nogen sinde gennemføres; der vil altid ved en sådan planlægning være mange usikre faktorer. På den anden side er planlægning nødvendig, hvis man vil indskrænke antallet af fejlinvesteringer; man må derfor, som det her er forsøgt, gøre planlægningen smidig med mulighed for løbende justeringer, og det er også sket. Erfaringer fra de områder af landet, hvor man ikke havde en ordentlig planlægning, viste klart manglerne ved det. Jeg henviser til det ret store antal sager, vi havde om forholdsvis nye skoler, som måtte nedlægges, fordi grundlaget for dem forsvandt, og som i øvrigt gav anledning også til en del spørgsmål i folketinget, ikke mindst fra hr. Bo Kristensens parti. Det er bl. a. sådanne

[Undervisningsministeren.]
erfaringer, som har dannet grundlag for planlægningen efter skolestyrelseslovens § 35.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Nathalie Lind* til finansministeren:

„Vil ministeren ændre kildeskatteloven, således at den deling af folkepensionen, der sker fra 1. januar 1973, ikke får til følge, at en kvinde mister sin status som medhjælpende hustru?“

(Spm. nr. 29).

Skriftlig begrundelse.

Fra 1. januar 1973 vil folkepensionen til ægtepar blive delt således, at hver af dem får udbetalt halvdelen af den nuværende fælles grundpension. Samtidig med ændringerne i lov om folkepension er der i kildeskatteloven blevet indført bestemmelser om, at hustruen ansættes særskilt til skat af den hende tilkommende folkepension. For kvinder, der sambeskattes med deres mænd, og for kvinder, der er ansat særskilt til skat af egne indtægter, betyder lovændringerne vigtige og tiltrængte forbedringer.

Såfremt en kvinde imidlertid i medfør af reglerne i kildeskattelovens § 37 a er ansat som medhjælpende hustru, betyder lovændringerne en forringelse af hendes stilling.

Ifølge kildeskattelovens § 37, stk. 3, mister en kvinde, der har særskilt indkomst over 2.400 kr., sin status som medhjælpende hustru, selv om hun i væsentligt omfang deltager i driften af mandens eller ægteparets erhvervsvirksomhed. En medhjælpende hustru, der er berettiget til folkepension, vil fra 1. januar 1973 blive ansat særskilt til skat af den hende tilkommende folkepension, der er på 7.764 kr. årlig. Hun vil således ifølge kildeskattelovens regler være udelukket fra at blive betragtet som medhjælpende hustru.

Jeg håber, ministeren vil søge denne formentlig utilsigtede forringelse af disse kvinders stilling ændret, så man undgår, at mange familier inden for f. eks. håndværk, detailhandel og landbrug får deres forhold forringet.

Samtidig finder jeg, at der må være anledning til at overveje den nuværende ret unuancerede ordning, hvorefter en særskilt indkomst for hustruen på over 2.400 kr.

udelukker fra status som medhjælpende hustru uden hensyn til, hvorledes indkomsten er erhvervet, f. eks. ved bestridelse af offentlige hverv.

Nathalie Lind: Samme dag, som jeg har stillet mit spørgsmål til finansministeren, ser jeg, at der er fremsat forslag til ændring af kildeskatteloven, hvorved man også kommer ind på den medhjælpende hustrus forhold, idet man pristalsregulerer det beløb på 12.000 kr., der maksimalt kan overføres til hustruen. Men det skuffer mig, at ministeren ikke samtidig har haft øjnene åbne for det forhold, jeg har fremdraget i mit spørgsmål, nemlig at den deling af ægtefællepensionen, der sker pr. 1. januar 1973, vil medføre, at ægtefæller, hvor hustruen er ansat som medhjælpende, ikke fremtidig kan bevare denne status, fordi hun nu ved at få sin egen del af pensionen udbetalt simpelt hen får mere som særskilt indkomst, end hun må efter loven. Men jeg håber, at ministeren vil stille et ændringsforslag til lovforslaget, og at det må indgå i behandlingen af kildeskatten.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg er selvfølgelig meget ked af at have skuffet fru Nathalie Lind, og jeg håber til gengæld, hun vil blive glad over, at der bliver gjort noget ved det, ligesom der jo er blevet gjort noget ved andre ting efter regerings-skiftet i retning af gennemførelse af særskilt beskatning af indkomst for hustruen. Det er altså også sket i dette tilfælde: Det er jo ikke bare pensionen, der er blevet delt, men der er også blevet gennemført et yderligere fremskridt i retning af en særskilt beskatning af hustruindtægten.

Jeg erkender fuldt ud, at det spørgsmål, fru Nathalie Lind har rejst her, er berettiget, idet der — utilsigtet — kan ske en vis forringelse, og det er jeg da enig i ikke måske. Når folkepensionen nu fra 1. januar 1973 beskattes som særskilt indkomst hos hustruen — og jeg noterer med tilfredshed, at fru Nathalie Lind i sin begrundelse for spørgsmålet erkender det betydelige fremskridt, der hermed er gennemført — er det imidlertid rigtigt, at hustruen altid efter disse regler vil være afskåret fra status som medhjælpende hustru, for så har hun jo særskilt indkomst i sin folkepension. Jeg er

[Finansministeren.]
altså enig i, at der her er tale om en helt utilsigtet virkning, og jeg er derfor enig med spørgeren i, at der kan være grund til at overveje, om vi skal ændre beskatningsreglerne for hustruer, der modtager folkepension og samtidig hjælper til i mandens virksomhed.

Jeg vil dog gerne pege på, at vi i den forbindelse også må se på, hvordan den pensionsmæssige stilling vil blive, hvis vi ændrer reglerne om beskatning som medhjælpende hustru. Efter hvad der er oplyst over for mig, betragter man ved pensionsberegningen den indtægt, der skattemæssigt henføres til en medhjælpende hustru, som hustruens egenindtægt, det vil sige, at en forøgelse af denne indtægt vil kunne bevirke, at pensionstillægget nedsættes eller helt bortfalder. Det skal man altså også være opmærksom på i denne sag, og jeg mener derfor, vi må have en samlet overvejelse af, hvorledes en eventuel ændring af reglerne vil virke både for ægtefællernes skattemæssige stilling og for deres pensionsmæssige stilling.

Dette vil jeg gerne undersøge nærmere, inden en eventuel lovændring kan udarbejdes, men jeg er altså meget positivt indstillet; der må selvfølgelig findes en løsning på det rejste spørgsmål.

Nathalie Lind: Jeg vil gerne takke finansministeren for det klare tilsagn, må jeg have lov at sige, om, at man vil ændre den urimelighed, der ellers ville komme til at eksistere fra 1. januar 1973.

Nu sagde finansministeren, han var glad for, at jeg erkendte det betydelige fremskridt, som delingen af ægtefællepensionen er. Det er jeg jo næsten tvunget til, da jeg selv har været med til at tage initiativet til, at man fik nedsat et udvalg, der skulle se på, hvordan man kunne få delt ægtefællepensionen. (Finansministeren [Grünbaum]: Det var skatten, jeg tænkte på!). All right. Men jeg er også enig i, at vi naturligvis må have det vurderet i fællesskab, både den pensionsmæssige og den skattemæssige stilling.

Men når ministeren nu skal til at foreslå loven ændret, har jeg også i mit spørgsmål berørt, om ministeren ikke finder anledning til at overveje en ændring af den nuværende

ordning, som jo er ret unuanceret; at blot hun passerer beløbet 2.400 kr. i særskilt indkomst, kan en kvinde ikke længere bevare status som medhjælpende hustru. Vi taler i denne tid meget om, hvor vanskeligt det er at få mennesker til at påtage sig kommunalt arbejde, og der vil da være mange medhjælpende hustruer, som må risikere at miste deres skattemæssige stilling som sådan, når de kommer op over 2.400 kr. Jeg synes, det må være rimeligt, at disse ting tages med ind i vurderingen, når man nu skal til at ændre loven.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg går ud fra, at vi er enige om, at der skal være en eller anden grænse, altså ved et eller andet beløb; det er altså kun et spørgsmål om, hvorvidt man skal regulere beløbet. Det kan jeg ikke tage stilling til på stående fod, men jeg har ikke noget imod, at man i det folketingsudvalg, som behandler kildeskatteloven — det skal folketingsudvalget jo nu gøre — også ser på det spørgsmål.

Nathalie Lind: Jeg er enig i, man skal finde en grænse. Mine bemærkninger gik heller ikke så meget på den absolutte forhøjelse af grænsen — det kan højere diæter måske foranledige, f. eks. for kommunalt arbejde — men på, at ligningskommissionen, der jo i forvejen skal skønne over, om hustruen udfører en væsentlig del af arbejdet i virksomheden, måske også skønnede over, hvor indtægten hidrørte fra. Der er jo intet i vejen for, at en kvinde kan sidde f. eks. i radiatorådet og dér have en indtægt, der er langt større end 2.400 kr., og samtidig være i stand til at opfylde kravet om, at hun skal arbejde 3-4 timer daglig i ægtefællens, mandens, virksomhed.

Finansministeren (Grünbaum): Man skal lige være opmærksom på, at der er en sammenhæng over til hustrufradraget, så man kan ikke uden videre ændre her, for så kunne man jo lige så godt ophæve hele bestemmelsen med særskilt indkomst og sige, at hustruen under alle omstændigheder kunne oppebære både hustrufradrag og have status som medhjælpende hustru med den fordel, der ligger dér — og det kan man selvfølgelig ikke. Derfor må vi se på i udvalget, om der er grund til at ændre på

[Finansministeren.]

dette. Jeg kan ikke her på stående fod give tilsagn om det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Grete Westergaard* til arbejdsministeren:

„Agter ministeren at tage skridt til gennemførelse af ligestilling mellem de kvindelige og mandlige medlemmer af de statsanerkendte arbejdsløshedskasser, når de forlader arbejdet for at følge ægtefællen til en anden by?“

(Spm. nr. 30).

Skriftlig begrundelse.

Alle må kunne se urimeligheden i den gældende praksis, hvorefter en mand, som selv siger sin stilling op for at flytte til en anden by, hvor hustruen har opnået beskæftigelse, idømmes karantæne, samtidig med at det ikke får understøttelsesmæssige konsekvenser for hustruen, når hun op siger sit arbejde for at flytte med manden til en anden by. Den ordning, som blev sikret de kvindelige medlemmer ved cirkulære nr. 20/1972, burde også gennemføres for de mandlige.

Grete Westergaard: Det, der har fået mig til at stille arbejdsministeren dette spørgsmål, er, at jeg har læst en artikel om ankesager, hvor der bl. a. stod om en arbejdsmand, der sagde sit arbejde op for at følge sin kone til Esbjerg, hvor hun havde fået arbejde, at der blev nægtet denne mand understøttelse. Når man netop har fået gennemført, at kvinder, der følger deres mænd til en anden by, kan få understøttelse, selv om de rejser fra en uopsagt stilling, er dette for mig en diskrimination, der er ganske urimelig. Jeg synes, den mand, der virkelig vil følge sin kone til en anden by, i stedet for burde belønnes.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Det med belønningen skal jeg ikke komme nærmere ind på, men jeg vil gerne sige, at jeg er helt enig med fru Grete Westergaard i, at der i den situation, hun har beskrevet, sker en forskelsbehandling mellem mandlige og kvindelige medlemmer af arbejdsløshedskasserne, en forskelsbehandling, som umiddelbart kan forekomme urimelig.

Jeg vil gerne sige videre, at den særordning som blev sikret de kvindelige medlemmer ved arbejdsdirektoratets cirkulære af 25. april i år, jo går ud på, at et gift kvindeligt medlem, der i tilfælde af bopælsskift på grund af ægtefælless overtagelse af arbejde uden for det hidtidige hjemsted forlader sit arbejde for at følge ægtefællen, principielt må anses for at have en — det lyder tungt, det indrømmer jeg — i arbejdsløshedslovens forstand fyldestgørende grund til at forlade arbejdet, og at pågældende uanset arbejdsophøret vil kunne oppebære dagpenge på tilflytningsstedet, såfremt den pågældende i øvrigt opfylder betingelserne herfor. Så er der lige føjet til i den forbindelse, at det er en forudsætning for det pågældende medlems dagpengeret, at der er rimelige arbejdsmuligheder på tilflytningsstedet.

Jeg kan herudover svare, at jeg har bedt arbejdsdirektøren om snarest at tage spørgsmålet om en tilsvarende ordning for mandlige medlemmer op til drøftelse i landsarbejdsnævnet.

Grete Westergaard: Jeg vil gerne takke arbejdsministeren for svaret. Jeg kan se, at han er enig med mig i, at det ikke rent principielt var nogen urimelighed, om vi ligestillede mænd og kvinder.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jette Boutrup* til statsministeren:

„Hvilke skridt agter statsministeren at tage for at bidrage til at afværge det frygtede massedrab af politiske fanger i Sydvietnam?“

(Spm. nr. 32).

Skriftlig begrundelse.

Den provisoriske revolutionsregering og buddhistorganisationerne har fået rapporter om, at en masseudryddelse er begyndt i Sydvietnams fangelejre. Thieus klike har fået meget travlt med at udslette spor og vidner.

Den danske regering burde omgående søge at sikre, at det internationale Røde Kors straks får lov til at sende observatørhold til fangelejrene i Sydvietnam, specielt til fangøen Con Son. Regeringen burde også gøre den amerikanske regering opmærksom på, at amerikanerne fortsat bærer det moralske ansvar for de forbrydelser, som bliver

[Jette Boutrup.]

begået af den marionetregering, som de har påtvunget det sydvietnamesiske folk.

Statsministeren (Anker Jørgensen): Regeringen har naturligvis med spænding og forventning fulgt den seneste tids afgørende bevægelser i forhandlingerne om en våbenstilstand i Vietnam og ser også frem til, at disse forhandlinger snarest muligt må føre til undertegnelse af en aftale, som bringer krigen i Vietnam til en endelig afslutning.

Vi er fra regeringens side fuldt opmærksom på, at der blandt de mange hindringer for en udvikling frem mod fred og national forsoning i Vietnam også vil kunne være en risiko for, at uansvarlige enkeltgrupper i krigens tolvte time benytter lejligheden til overgreb og til at slette uheldige spor. Jeg vil gerne her på regeringens vegne udtale håbet om, at de nye muligheder, som nu tegner sig for en fredelig udvikling og forsoning, ikke forspildes med uoverlagte handlinger såsom overgreb mod civilbefolkningen, krigsfanger, politiske fanger eller andre.

For så vidt angår det konkrete spørgsmål, som fru Jette Boutrup har stillet vedrørende frygten for massedrab af politiske fanger i Sydvietnam, vil jeg gerne understrege, at der indtil dette øjeblik ikke for regeringen foreligger konkrete oplysninger om spørgsmålet om fangernes behandling. Skulle den frygt, som fru Jette Boutrups spørgsmål er udtryk for, vise sig begrundet, er det afgjort, at vi også fra dansk side vil søge at yde vort bidrag til at afværge en sådan katastrofe. Regeringen vil fortsat følge dette spørgsmål og udnytte de muligheder, som står åbne, for gennem diplomatiske kanaler og på anden vis at skaffe sig et nøjagtigt billede af udviklingen også på dette område.

Jeg vil i øvrigt i den forbindelse tilføje, at dette spørgsmål var med i drøftelserne på det møde i samarbejdskomiteen for de nordiske socialdemokratiske partier og landsorganisationer, som fandt sted i Oslo den 28. og 29. oktober 1972, altså her i sidste weekend. Her blev særlig fremhævet betydningen af, at alle krigsfanger og politiske fanger blev frigivet. Udtalelsen, som blev vedtaget i Oslo, var også tiltrådt bl. a. af den svenske statsminister og af den finske statsminister. Vi vil derfor gennem Dansk

Røde Kors opfordre det internationale Røde Kors til nøje at følge udviklingen i hele Vietnam. Vi vil også støtte andre internationale bestræbelser med henblik herpå, og endelig vil vi også bede den danske ambassadør i Bangkok, der tillige er akkrediteret i Saigon, om snarest at tage dertil for at se på forholdene.

Jette Boutrup: Jeg vil gerne sige statsministeren tak for hans positive svar, af hvilket det fremgår, at han er velvilligt indstillet over for problemet og parat til at fremtvinge en hurtig afklaring. Det, det drejer sig om, er jo en rent medmenneskelig sag, som vi danske særlig føler en interesse for. Vi skal ikke glemme, at der sidder familier i USA og venter på, at deres unge mænd skal komme hjem, og ligeledes sidder der familier i Vietnam og venter på, at deres kære skal komme hjem til dem. Vi skal gøre, hvad vi kan, for at de ikke bliver skuffede. Faren for disse menneskers liv er overhængende i tilfælde af den fredsslutning, som vi alle håber og venter på, og det gælder derfor om at handle hurtigt, hvis vi skal gøre os nogen forhåbninger om, at vore bestræbelser skal give et lykkeligt resultat.

Frode Jakobsen: Jeg er ikke i stand til at tage stilling til, om en masseudryddelse af fanger i Sydvietnam allerede er i gang, men det er et presserende spørgsmål, for ét af de mange uklare punkter i våbenstilstandsdrøftelserne er, om frigivelse af fanger kun omfatter egentlige krigsfanger eller også civile politiske fanger. Nordvietnam hævder det sidste, Thieu erklærer, at han ikke slipper kommunister løs, og mon ikke han kalder alle dem, som er imod ham, kommunister? USA har ikke ytret sig.

Jeg tror, at den organisation, der har størst mulighed for at have et overblik, er Amnesty International. Den vurderer de civile politiske fanger i Sydvietnam til 200.000. De mennesker er de mest truede af alle i forbindelse med den våbenhvile, som vi nu håber på. Den letteste måde at ud-slette sporene af tortur er at dræbe de torturerede. Det haster. Alle regeringer, som har haft styrker i Vietnam, vil enten i dag eller i morgen modtage en henvendelse fra Amnesty International med en fuldt udarbejdet protokol, der skal sikre, at de poli-

[Frode Jakobsen.] tiske fanger i hele Indokina får den samme behandling som krigsfanger, dvs. løslades. Verdensformanden for denne upartiske organisation, Amnesty International, Sean MacBride har bedt mig om at forelægge det forslag for den danske statsminister med anmodning om Danmarks støtte. Derfor er jeg glad for, at spørgsmålet er blevet rejst her, og jeg skal straks overlade de nødvendige dokumenter til statsministeren.

Statsministeren (Anker Jørgensen): Jeg vil ganske kort sige til fru Jette Boutrup, at vi er enige i den opfattelse, at der skal handles hurtigt; det gav jeg netop også udtryk for i mit svar.

Til hr. Frode Jakobsen har jeg en enkelt bemærkning. Hr. Frode Jakobsen siger, at han ikke har taget stilling, og det har regeringen netop heller ikke kunnet gøre, men det er klart, at vi er opmærksomme på sagen og så hurtigt som overhovedet muligt og i det omfang, som Danmark kan, vil bidrage til klarhed omkring tingene og også søge at bidrage til, at det frygtelige ikke sker.

Jeg tager naturligvis også gerne imod denne protokol fra Amnesty International nu, men jeg forstår, at jeg ellers ville have modtaget den i morgen, og jeg er enig i den opfattelse, at vi må bidrage til, at den trussel, der hænger over hovedet, ikke bliver til grusom virkelighed.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophevelse af lov om forbud mod udførsel af visse værdipapirer m. m.

(Lovforslaget (nr. 63) findes i tillæg A. sp. 1775, fremsættelsen i tidenden sp. 304).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Helle Degn: Dette lovforslag er en genfremsættelse af det nøjagtigt ligelydende forslag fra den 26. januar 1972. Loven af 11. december 1934 om forbud mod udstedelse af dobbeltmøntede obligationer er

stadig gældende, og da denne lov ikke er forenelig med EFs kapitaldirektiver om den frie bevægelighed for kapitalen, foreslås loven ophævet, nu da den danske befolkning har valgt at indtræde i EF.

Clara Munck: Den konservative folketingsgruppe tilsiger dette lovforslag en hurtig og velvillig behandling i Folketinget.

Christophersen: Jeg kan på linje med de foregående talere på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Maigaard: Da dette lovforslag sidst var til behandling her i tinget, gav det anledning til et net lille feltslag, men da slaget nu er tabt, og da lovforslaget hører til blandt snurrepiberierne i den økonomiske politik, vil vi tiltræde dets gennemførelse. Men man må ikke tro, at vores beherskede velvilje gælder EFs to kapitaldirektiver i deres helhed.

Boligministeren (Helge Nielsen): Ikke mindst for en boligminister er det glædeligt at kunne takke for en saglig og en hurtig behandling af et lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen.

(Lovforslaget (nr. 55) findes i tillæg A. sp. 1745, fremsættelsen i tidenden sp. 296).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Gorrsen: Den foreslåede ændring af lov nr. 70 af 3. marts 1971 om udskrivning af skat til amtskommunen er en mindre ændring af teknisk karakter. Som det fremgår